

Odešel první polistopadový rektor Univerzity Palackého Josef Jařab

3.5.2023 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Josef Jařab byl výraznou postavou listopadových událostí roku 1989 v Olomouci, bez váhání se postavil na stranu studentů, kteří se rozhodli stávkovat, a podpořil jejich požadavky. V lednu 1990 se stal prvním polistopadovým rektorem. „Studenti mě navrhli na rektora. Šel jsem s nimi a nový senát mě jednomyslně zvolil rektorem. Až v tu chvíli jsem si uvědomil, že je to první volba v Československu. Stáhlo se mi hrdlo a stejně tak předsedovi senátního výboru. Tak nám přece jen došlo, že se stalo něco velice významného,“ vzpomínal na přelomové okamžiky pro Paměť národa.

„Zpráva o jeho odchodu mě hluboce zasáhla. Poprvé jsem jej viděl na úvodním setkání studentů ve sportovní hale na začátku sametové revoluce v listopadu 1989 a už tenkrát na mě silně zapůsobil jako nesmírně charismatický člověk. Ztrácíme v něm nejvýznamnější osobnost polistopadové éry naší univerzity, pro kterou mnoho dobrého vykonal. Zasloužil se o její rozkvět a propagaci doma i v zahraničí. Do Olomouce za ním přijížděla řada tuzemských i světových osobností, vystupoval vždy velmi noblesně, měl velký přehled a do poslední chvíle se aktivně účastnil univerzitního života. Nejen pro svůj laskavý přístup a obrovský nadhled nám bude moc chybět,“ řekl rektor Univerzity Palackého Martin Procházka.

Josef Jařab se jako rektor Univerzity Palackého zasloužil o zásadní proměnu školy i jejího ducha. Zasadil se i o to, aby univerzita rostla – dokázal vyjednat získání a posléze i rekonstrukce řady objektů, v nichž dnes škola sídlí.

Do Olomouce také přivedl řadu osobností z celého světa, jako byl například básník Allen Ginsberg, divadelní režisér a herec Peter Ustinov nebo novinář a publicista Pavel Tigrid. Univerzita Palackého se díky Josefu Jařabovi dokonce stala v květnu 1990 první vysokou školou v tehdejší Československu, která udělila čestný doktorát prezidentovi Václavu Havlovi.

Po vypršení rektorského mandátu v Olomouci působil jako rektor Středoevropské univerzity. Jako hostující profesor pobýval na mnoha zahraničních univerzitách, včetně Harvardu. Byl držitelem čestných doktorátů ze dvou amerických a jedné britské univerzity. Jako nezávislý byl také dvakrát zvolen senátorem Senátu Parlamentu ČR. Získal řadu ocenění, mj. Cenu města Olomouce, Cenu Františka Palackého, kterou mu udělila jeho alma mater, či Cenu Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97.

Josef Jařab je autorem řady knih a překladů, své vzpomínky na dobu, kdy stál v čele Univerzity Palackého, shrnul v roce 2018 knize Rektorská rozpomínání, která se dočkala vydání i jako audiokniha. V roce 2019 měl premiéru i filmový dokument o Josefu Jařabovi Homo academicus, který natočil režisér Martin Müller v koprodukcii s Českou televizí.

Mše za zemřelého Josefa Jařaba se uskuteční 9. května ve 13 hodin v kostele svatého Mořice v Olomouci.

<https://www.msmt.cz/odesel-prvni-polistopadovy-rektor-univerzity-palackeho-josef>